

37 «Уявна оборона» та статті 39 «Крайня необхідність» розділу VIII «Обставини, що виключають злочинність діяння» Кримінального кодексу України [4]. Зазвичай проведення ефективних дій захищатиме від фізичних ушкоджень і травм, а знання, дотримання й урахування вимог цих статей захищатиме з правової сторони.

Література

1. Бабенко В. Г. Заходи фізичного впливу : метод. реком. / В. Г. Бабенко, О. В. Попов, І. В. Янко. – К., 2001. – 24 с.
2. Башавець Н. А. Культура здоров'язбереження у питаннях і відповідях : навч. посіб. / Н.А. Башавець. – Одеса : Букаєв В.В., 2010. – 272 с.
3. Криволапчук В. О. Спеціальна фізична підготовка : навч. посіб. / В. О. Криволапчук, М. С. Кримська, С. М. Решко та ін. – К. : Нац. ун-т внутр. справ, 2009. – 209 с.
4. Кримінальний кодекс України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
5. Психологічна та фізична готовність особистості до дій в екстремальних ситуаціях : практ. посіб. / В. П. Остапович, В. Г. Бабенко, Л. А. Кирієнко; за ред. д.ю.н., проф. В. О. Криволапчука. – К. : ДНДІ МВС України, 2016. – 86 с.

ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНИ У ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Грибан Г. П.

Житомирський державний університет імені Івана Франка, Україна

Анотація. В тезах розкрито модернізацію традиційної системи фізичного виховання студентів в Україні за принципово нових, відмінних від раніше існуючих соціально-економічних, політико-правових, організаційних, науково-методичних умов.

Актуальність. Суспільно-історичний та економічний розвиток України спрямований нині на зміну фізичних, морально-вольових, духовних можливостей людини і системи організаційних заходів, що визначають та регламентують розвиток фізичного виховання в суспільстві та системі освіти. Ефективність системи фізичного виховання студентів визначається адекватним вибором мети і завдань, організаційних форм, методів і засобів навчання, оздоровлення та виховання у їх раціональному поєднанні.

Виклад основного матеріалу. Орієнтація на інноваційні технології фізичного виховання студентів призводить до суттєвих змін його змістової і процесуальної складових, детермінує модернізацію традиційної системи фізичного виховання, розробку і модернізацію нового методичного забезпечення.

Процес входження України в європейський освітній простір суттєво впливає на організацію і функції фізичного виховання студентів. Це викликане тим, що сьогодні істотно змінюються мотиви професійної діяльності в суспільстві. Часто функції фізичного виховання направлені на надання послуг, які мають на меті проведення повноцінного дозвілля, забезпечення здорового способу життя, тобто вони набувають іншого соціального виміру [3, с. 12].

Наразі система фізичного виховання в Україні перебуває у глибокому кризовому стані і не в змозі задовольнити потреби фізичного розвитку і фізичної підготовленості студентської молоді [1; 2; 3]. Закриття кафедр фізичного виховання та скорочення кількості годин для занять суттєво погіршило ситуацію. Аналіз стану спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи у багатьох ВНЗ свідчить про її повний занепад. Скорочення фінансування завдало невиправного удару по рівню здоров'я студентів та якості навчально-виховної і спортивної роботи у ВНЗ України [3]. Пошук стратегічних рішень нового розвитку системи фізичного виховання студентів в Україні залежить від чинників, які негативно вплинули на всі сторони життя – соціальні, економічні, духовні і культурні, а нині ще й російська агресія на Сході України.

Тому модернізація навчально-виховного процесу з фізичного виховання студентів університетів вимагає удосконалення його структури, змісту, способів функціонування, засобів впливу, форм розвитку тощо. А методична система фізичного виховання студентів, яка ієрархічно входить до єдиної системи вищої педагогічної освіти, є цілісним утворенням, яке дозволяє формувати у студентів спеціальні знання, життєво важливі рухові вміння і навички, гармонійний розвиток форм і функцій організму, всебічне вдосконалення фізичних обдарувань, добре здоров'я; забезпечувати творче довголіття, виховувати вольові, духовні й естетичні риси особистості [3]. Ці теоретичні положення є науково-методологічною основою методичної системи фізичного виховання, що має для їх

вирішення свої тісно взаємозв'язані загальні принципи: принцип зв'язку фізичного виховання з професійною діяльністю (принцип прикладності); принцип всебічного гармонійного розвитку особистості; принцип оздоровчої спрямованості фізичного виховання; принцип раціонального проведення дозвілля і залучення до цього інших.

Активізація навчально-виховного процесу з фізичного виховання студентів в сучасних умовах розвитку освіти потребує створення нового методичного забезпечення, яке здатне розкрити закономірності оздоровчо-тренувальної діяльності, передбачити аналіз стану фізичного виховання у кожному конкретному ВНЗ, надати методи, засоби і форми проведення занять, які мають співвідноситися з рівнем фізичного і психічного розвитку студентів, а також з різними рівнями сформованості індивідуальних рухових якостей, матеріально-технічним оснащенням занять для підготовки студентів до життєдіяльності та захисту України у військових діях.

Під час проектування системи фізичного виховання студентів в сучасних умовах необхідно чітко встановити: компоненти системи, компоненти її середовища (оточення), істотні (системоутворюючі) зв'язки між компонентами системи, зв'язки з середовищем (оточенням). Нові технології не повинні викликати руйнівних змін у навчально-виховному процесі, а, навпаки – покликані зберегти національні досягнення та історичні традиції фізичного виховання студентської молоді. При цьому організація навчально-виховного процесу вимагає від кожного викладача ВНЗ підготовки фахівців не тільки з високим науково-методичним рівнем, професійними знаннями і вміннями, добрим станом здоров'я, високою працездатністю, а й з наявністю фізкультурно-оздоровчих і спортивних компетентностей, які набуваються лише при використанні у навчально-виховному процесі сучасної методичної системи фізичного виховання.

Висновки. Удосконалення системи фізичного виховання студентської молоді повинно відбуватися в напрямку розвитку програмного, науково-методичного, нормативного і правового забезпечення, приведення освітніх стандартів і нормативів у відповідність до нових вимог і можливостей розвитку суспільства. Повинні бути істотно переглянуті й обґрунтовані критерії і

нормативи оцінки з фізичного виховання студентів. Система оцінювання студентів у фізичному вихованні має бути доповнена з урахуванням теоретичного і методичного аспектів та якості виконання державних тестів.

Література

1. Грибан Г. П. Життєдіяльність та рухова активність студентів : монографія / Г. П. Грибан. – Житомир : Рута, 2009. – 594 с.
2. Грибан Г. П. Теоретико-методологічні, психолого-педагогічні та науково-валеологічні засади комплексного і системного вирішення завдань фізичного виховання студентів : наук.-метод. розробки для студ. та викл. кафедр фіз. вихов / Г. П. Грибан. – Житомир : ДАЕУ, 2008. – 104 с.
3. Грибан Г. П. Фізичне виховання студентів аграрних вищих навчальних закладів : монографія / Г. П. Грибан. – Житомир : Рута, 2012. – 514 с.
4. Грибан Г. П. Шляхи розвитку особистості студента засобами фізичного виховання в нових соціально-економічних умовах / Г. П. Грибан, С. С. Ніколайчук, С. Г. Ніколайчук // Духовність як основа консолідації суспільства. Аналітичні розробки, пропозиції наукових та практичних працівників : міжвід. наук.збірник. – Т 16. – К. : НДІ «Проблеми людини», 1999.– С. 588–594.

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Ігнатенко С. О., Мірошніченко О.

Університет Ушинського, Одеса, Україна

Анотація. У статті розглянуто необхідність застосування у вищих навчальних закладах методик з використанням фітнес-технологій для підвищення рівня фізичної підготовленості, здоров'я та функціонального стану організму студентської молоді.

Актуальність. Несприятлива тенденція в динаміці здоров'я молоді диктує необхідність пошуку різних шляхів, спрямованих на поліпшення фізичного стану організму людини. За даними медиків, за час навчання у вузі 7-8% студентів здобувають кишково-шлункові захворювання, 12-13% – нервово-психічні, у 26-28% відзначається серцево-судинна недостатність. До закінчення вузу у 60-65% студентів погіршується фізичний стан. На нашу думку, це відбувається через те, що система обов'язкового курсу фізичної культури не здатна в достатній мірі ефективно вирішувати завдання